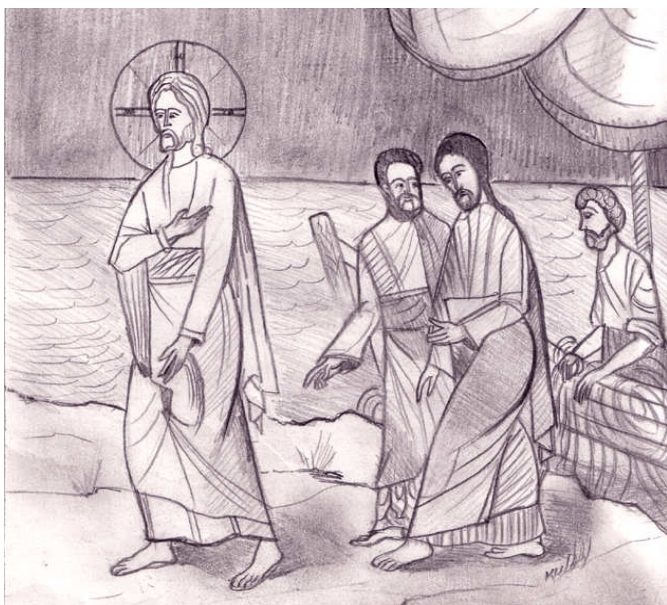

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a optsprezecea după Rusalii

Pescuirea minunată - grafică de Bogdan Zahariuc

Evangelhia duminicii

Pescuirea minunată (Luca 5, 1-11)

1. Pe când mulțimea Îl îmbulzea, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu, și El ședea lângă lacul Ghenizaret,
2. A văzut două corăbii oprite lângă țărm, iar pescarii, coborând din ele, spălau mrejele.
3. Și urcându-Se într-una din corăbii, care era a lui Simon, l-a rugat s-o depărteze puțin de la uscat. Și, șezând în corabie, învăța, din ea, mulțimile.
4. Iar când a încetat de a vorbi, i-a zis lui Simon: Mână la adânc și lăsați în jos mrejele voastre, ca să pescuiți.
5. Și, răspunzând, Simon a zis: Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit și nimic nu am prins, dar, după cuvântul Tău, voi arunca mrejele.
6. Și făcând ei aceasta, au prins mulțime mare de pește, că li se rupeau mrejele.
7. Și au făcut semn celor care erau în cealaltă corabie, să vină să le ajute. Și au venit și au umplut amândouă corăbiile, încât erau gata să se afunde,
8. Iar Simon Petru, văzând aceasta, a căzut la genunchii lui Iisus, zicând: Ieși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos.
9. Căci spaima îl cuprinsese pe el și pe toți cei ce erau cu el, pentru pescuitul peștilor pe care îi prinseseră.
10. Tot așa și pe Iacov și pe Ioan, fiii lui Zevedeu, care erau împreună cu Simon. Și a zis Iisus către Simon: Nu te teme; de acum înainte vei fi pescar de oameni.
11. Și trăgând corăbiile la țărm, au lăsat totul și au mers după El.

Cuvânt la Evangelhia duminicii - Sf. Ioan Gură de Aur -

În ce constă viața noastră ? Oare în facerea de minuni sau într-o viețuire virtuoasă? Negreșit că într-o viețuire virtuoasă. Minunile aici își au originea și la aceasta duc. Omul cu viață virtuoasă atrage asupra lui harul facerii de minuni; iar cel care primește acest har, pentru aceea îl primește ca să îndrepte viața altora. Că și Hristos pentru aceasta a făcut minunile acelea ca prin ele să fie vrednic de credință, ca să-i atragă la El pe oameni și să-i facă să ducă o viață virtuoasă. De aceea și Hristos vorbește mai mult de viață virtuoasă. Și nu Se mărginește numai la minuni, ci amenință cu iadul, fâgăduiește împărăția cerurilor, pune acele legi minunate și face totul pentru viața virtuoasă.

Cea mai mare virtute este dragostea, bunătatea, milostenia. Dacă vrei să fii egal cu apostolii, nimic nu te împiedică! Este de ajuns numai să săvârșești virtutea dragostei și nu ești întru nimic mai mic decât apostolii. Nimeni, dar, să nu umble după minuni ! Demonul suferă când este izgonit din trup, dar cu mult mai mult suferă când vede sufletul scăpat de păcat. Că păcatul este marea lui putere. Pentru aceasta a murit Hristos, ca să-i sfărâme această putere. Păcatul a adus pe pământ moartea. Din pricina păcatului toate se întorc pe dos.

Sfântul Pavel spunea: *“Râvniți harurile cele mai bune și vă arăt o cale încă și mai înaltă”* (I Corinteni 12, 31), n-a vorbit de facerea de minuni, ci de dragoste, rădăcina tuturor virtuților. Așadar dacă săvârșim această virtute și toată cele ce decurg din ea, nu vom avea nevoie deloc de minuni. După cum dacă ne lipsește dragostea, nu câștigăm nimic cu facerea de minuni. Gândindu-ne, dar, la toate acestea, pe temeiul cărora apostolii au ajuns mari, să le râvnim viața.

Liturghia pe înțelesul tuturor

(urmare din numărul anterior)

15. Care este conținutul și semnificația **Imnului Heruvic**, ce încadrează momentul **Ieșirii cu Sfintele daruri** ?

Imnul Heruvic - "Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi întreit-sfântă cântare aducem..." – constituie primul moment important din cea de-a doua parte a Sfintei Liturghii (*Liturghia Credincioșilor*). De acum Liturghia se desfășoară într-o notă mistică: cugetarea, simțirea religioasă și pietatea sunt ridicate pe un plan superior, astfel încât sufletul să ajungă la unirea cu Dumnezeu prin Fiul Său. De aceea, Cântarea Heruvicului, ne amintește acea condiție preliminară de purificare morală și intelectuală: „*toată grija cea lumească să o lepădăm...*”, să ne eliberăm mintea și inima de toate cele lumești. Iar după intrarea preoților în Altar și așezarea Sfintelor Daruri pe Sfânta Masă, se cântă în continuare ultima parte a Heruvicului: „*Ca pe Împăratul tuturor, să primim pe Cel înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Aliluia, aliluia, aliluia*”.

Imnul Heruvic nu este propriu-zis o rugăciune. E mai degrabă un apel convingător pe care toți participanții la Liturghie – clerici, cântăreți și credincioși – îl adresează propriei conștiințe, spre a intra în tainic dialog cu Sfânta Treime. Acest imn ne cheamă la împreună-slujire, căci Liturghia nu înseamnă doar lucrarea preotului ci deopotrivă angajarea deplină a poporului în rugăciune. Așadar fiecare, conform capacităților sale și treptei spirituale este chemat să fie slujitor Domnului !

Aceeași idee a lepădării de patimi, a înălțării cu duhul este sugerată și în emoționanta rugăciune pe care preotul o rostește tainic în timpul cântării Heruvicului: „*Nimeni din cei legați cu poște și cu desfătări trupești nu este vrednic să vină, să se apropie, sau să slujească Ție, Împărate al slavei; căci a sluji Ție este lucru mare și înfricoșător chiar pentru puterile cele cerești. Dar totuși pentru iubirea Ta de oameni cea negrăită și nemăsurată, fără mutarea și fără schimbare Te-ai făcut om, și Arhiereu al nostru Te-ai făcut, și, ca un Stăpân a toate, ne-ai dat slujba sfântă a acestei jertfe liturgice și fără de sânge; că singur Tu, Doamne Dumnezeu nostru, stăpânești cele cerești și cele pământești, Care Te porți pe scaunul heruvimilor, Domnul serafimilor și Împăratul lui Israel, Cel ce singur ești Sfânt și întru sfinți Te odihnești. Deci pe Tine Te rog, Cel ce singur ești bun și binevoitor, caută spre mine păcătosul și netrebnicul robul Tău și-mi curățește sufletul și inima de cugete viclene; și învrednicește-mă, cu puterea Sfântului Tău Duh, pe mine, cel ce sunt îmbrăcat cu harul preoției, să stau înaintea sfintei Tale mese acesteia și să jertfesc sfântul și precuratul Tău Trup și scumpul Tău Sânge. Căci la Tine vin, plecându-mi grumajii mei și mă rog Ție: Să nu întorci fața Ta de la mine, nici să mă lepezi dintre slujitorii Tăi, ci binevoiește să-Ți fie aduse darurile acestea de mine păcătosul și nevrednicul robul Tău. Că Tu ești Cel ce aduci și Cel ce Te aduci, Cel ce primești și Cel ce Te împarți, Hristoase, Dumnezeu nostru, și Ție slavă înălțăm, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte și Prăsfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin*”.

Contemplând măreția slujirii lui Dumnezeu și rememorând negrăita Sa iubire față de oameni, preotul, cercetându-se pe sine și negăsindu-se vrednic în fața propriei conștiințe, invocă mila divină și lucrarea

Sfântului Duh pentru ca jertfa euharistică să fie bineprimită.

În timpul cântării primei părți a imnului heruvic, înainte de Ieșirea cu Sfintele Daruri, se săvârșește *tămâierea* bisericii, care este un act de cinstire deosebită adusă lui Dumnezeu, dar totodată înseamnă înlăturarea din sfântul lăcaș și din sufletele credincioșilor a oricărui duh prihănit care ar tulbura măreția momentului. Preotul cădește (tămâiază) Altarul, Darurile, icoanele din biserică, pe clericii și pe credincioșii prezenți, într-o anumită ordine, iar mișcărilor rituale sunt însoțite de recitarea în taină a unei rugăciuni de pocăință și a cuvintelor imnului heruvic.

Însă, pentru a putea închipui tainic pe heruvimi și a ne uni cu cetele îngerești, este necesar ca mai întâi „*să tacă tot trupul omenesc și să stea cu frică și cu cutremur și nimic pământesc întru sine să nu gândească*” – așa cum zice Heruvicul special din Sâmbăta Patimilor. Așadar, dată fiind solemnitatea momentului, se recomandă credincioșilor ca în timpul cădirii să întrerupă orice alte activități, adică: să nu vorbească, să nu aprindă lumânări, să nu depună bani în cutia milei, să nu dea jertfă la ușa altarului, să nu se preocupe de chestiuni secundare, precum așezarea florilor în vase, sau a darurilor la masa de jertfă, etc.

Este bine ca, odată cu începutul imnului heruvic, fiecare să-și ocupe un loc potrivit în biserică, cercetându-și conștiința referitor la propria vrednicie. Să își aducă aminte de milostivirea lui Dumnezeu și să rostească o rugăciune de pocăință: *Psalmul 50*, sau *Troparele de umilință* sau simplu: „*Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului (păcătoasei) !*” Și asta pentru că nu poți ajunge la contemplarea lui Dumnezeu până nu descoperi propria stare de păcătoșenie, până nu începi curățirea păcatelor, cu ajutorul Său, așa cum spune o altă rugăciune ce poate fi repetată în cuget de mai multe ori în timpul Imnului Heruvic: „*Dumnezeule, curățește-mă pe mine, păcătosul (păcătoasa) !*”

Imnul Heruvic ne cheamă deci la împăcare cu Dumnezeu, dar și cu Aproapele. De aceea, este ultimul moment în care poți să te ierți cu semenii, mai ales atunci când Dumnezeu a rânduit ca în biserică să fie și semenul cu care ești supărat, sau ai avut vreun conflict. Abia atunci când te-ai împăcat cu dușmanii vei putea lepăda cu adevărat „toată grija cea lumească”. Chiar și preoții, venind în fața credincioșilor își cer public iertare, căci iertându-ne cu cei de față și iertându-i pe cei ce ne-au greșit, dar nu se află în biserică, vom face bineprimită jertfa și rugăciunea noastră. **(va urma)**

Pr. Mihai Margineanu și Vasilica Onofrei

Bibliografie:

1. Cabasila, Nicolae, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, București, 1989
2. *Credința Ortodoxă*, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1996
3. Vintilescu, Petre, *Liturghierul explicat*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998
4. Vuiescu, C.; C. Dron, *Sfânta Liturghie lămurită pe înțelesul tuturor*, Editura "Credința Strămoșească", Argeș, 2002

Din sinaxarul săptămânii

► În ziua de 27 septembrie, este pomenit *Sfântul Ierarh Antim Ivireanul*, mitropolit al Țării Românești. S-a născut în Iviria sau Georgia de azi, în jurul anului 1650, părinții săi Ioan și Maria botezându-l cu numele de Andrei. Încă din tinerețe a căzut rob la turci, care l-au dus al Istanbul (Constantinopol). Se pare că după ce a scăpat din robie a trăit în preajma Patriarhiei ecumenice, unde avea să dobândească multiple cunoștințe de sculptură în lemn, pictură și broderie.

În jurul anului 1690, în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu, a venit în Țara Românească, unde învățând meșteșugul tiparului, va ajunge în scurt timp conducător al tiparniței domnești de la București unde va lucra până în 1694, tipărind mai multe cărți între care o carte grecească *Antim ieromonah* și o *Psaltire românească*. În anul 1696 ieromonahul Antim se stabilește la Mănăstirea Snagov, unde va întemeia o nouă tipografie devenind și egumenul acestui așezământ monahicesc.

În anul 1701, se reîntoarce în Țara Românească, unde va fi ales episcop al Râmnicului, iar ulterior mitropolit al Țării Românești. Va înființa la Târgoviște o nouă tipografie, astfel încât numărul cărților tipărite în limba română era în continuă creștere: *Psaltirea*, *Octoiul*, *Liturghierul*, *Moliftelnicul*, *Catavisierul*, *Ceaslovul ș.a.* De amintit este faptul că mitropolitului Antim îi revine meritul de a fi introdus limba română în slujba bisericească desăvârșind ceea ce se inițiasse în timpul lui Matei Basarab (tipicul în românește) și Șerban Cantacuzino (textele biblice). După păstorirea sa au rămas netraduse doar *Mineiele*, *Triodul* și *Penticostarul*, care se vor tipări mult mai târziu. Dintre lucrările scrise de el însuși amintim: *Învățătura pe scurt pentru taina pocăinței* (Râmnic, 1705), *Învățătura bisericească la cele mai trebuincioase și mai de folos pentru învățătura preoșilor* (Târgoviște, 1714), *Sfaturi creștine politice către domnitorul Ștefan Cantacuzino*, în grecește (București, 1715). De asemenea sunt prețuite până astăzi predicile sale, cunoscute sub numele de *Didahii*, predici originale, strâns legate de realitățile vieții.

Vrednicul mitropolit Antim este ctitorul mănăstirii cu hramul *Tuturor Sfinților* din București, mănăstire ridicată între anii 1713-1715, după planurile lucrate de el însuși și care îi poartă astăzi numele. Alături de activitatea sa din Țara Românească, s-a îngrijit și de românii ortodocși din Transilvania, pe care i-a încurajat în momentele dificile pe care aceștia le-au trăit.

O dată cu numirea primului domn fanariot, Nicolae Mavrocordat, în 1716, mitropolitul Antim a fost învinuit că ar fi avut legături cu austriecii, că ar fi uneltit împotriva domnului și a turcilor, fiind astfel arestat din porunca domnului, promițându-i-se eliberarea doar dacă va demisiona. Refuzând aceasta, Mavrocordat a cerut patriarhului din Constantinopol să-l caterisească, lucru pe care acesta l-a și făcut. În sentința de caterisire i s-au adus felurite învinuiri nedrepte, între care și aceea că s-a ridicat împotriva "puternicei împărății" turcești, pe baza cărora a fost scos din rândul arhierilor și călugărilor,

urmând să fie închis pe viață în mănăstirea Sf. Ecaterina din Muntele Sinai. Această pedeapsă n-a mai ajuns să o ispășească, pentru că ostașii care însoțeau spre Muntele Sinai l-au măcelărit, aruncându-i trupul în râul Tungia, lângă Adrianopol. Moartea lui s-a întâmplat în toamna anului 1716. În felul acesta și-a sfârșit viața mucenicește, ca și binefăcătorul său, domnul Constantin Brâncoveanu.

Așadar, mitropolitul Antim Ivireanul și-a pus toate cunoștințele râvna și priceperea în slujba Bisericii și a credincioșilor români care-l primiseră cu atâta dragoste. Tipograf, autor de lucrări originale, traducător al cărților de slujbă în limba română, predicator și păstor de suflete, artist, ctitor de lăcașuri sfinte, sprijinitor al Ortodoxiei și al românilor transilvăneni, Antim Ivireanul rămâne una dintre figurile cele mai luminoase transilvănene din trecutul Bisericii și al istoriei naționale.

► Alături de praznicele împărătești închinată Maicii Domnului, Biserica Ortodoxă prăznuiește la 1 octombrie cinstului Omofor s-a petrecut în Mănăstirea Sfânta Maria-Vlaherne din Constantinopol. Cuviosul Andrei, starețul Mănăstirii, făcându-și obișnuitul canon după Priveghere, deodată a văzut Cetatea Constantinopolului în lumină și deasupra o fâșie în toate culorile, ținută în mâini strălucitoare de către Sfânta Fecioară Maria. Îngerii se coborau și se urcau, ca odinioară pe Scara lui Iacov (Facerea 28, 11-22), iar Maica Domnului se ruga către Fiul Său pentru sufletele credincioșilor. Știind că asemenea semne și viziuni pot veni și din partea celui rău, pentru a ne abate de la credința cea curată, Cuviosul Andrei îngenunchind, cerea cu stăruință Sfântului Duh să-l lumineze pentru a înțelege vedenia. (II Corinteni 11, 14). A rostit astfel rugăciunile și pravila de toată noaptea, Psalmul pocăinței și totuși vedenia n-a dispărut, dimpotrivă Fecioara se ruga și tot ținea Acoperământul. Dar pentru a se convinge de adevăr, Cuviosul stareț chemă și pe ucenicul său Epifanie să privească. Acesta, la început, s-a speriat, dar l-a asigurat pe părintele său duhovnic că este într-adevăr Sfânta Fecioara cu cetele cerești și cu o eșarfă a sfințeniei peste lumea îngerilor, sfinților și credincioșilor adevărați, unind cerul și pământul prin Biserica Fiului ei.

Cei doi părinți au istorisit obștii cele văzute, au postit, s-au rugat cu toții, au alcătuit un acatist și au făcut priveghere în cinstea evenimentului petrecut în acea sfântă noapte. Sinodul al VII-lea ecumenic, convocat chiar la Mănăstirea Vlahernelor din Constantinopol, a generalizat cultul Sfintei Fecioare pentru întreaga Biserică, inclusiv cinstirea Omoforului, la 1 octombrie.

Această sărbătoare, deși secundară față de Praznicele împărătești ale Maicii Domnului, este cinstită în mod deosebit de obștile monahale și creștinii ortodocși din Balcani.

Tradiția și încrederea în ajutorul Maicii Domnului și în evenimentul arătării Omoforului au avut un rol deosebit în încreștinarea unor popoare, precum slavii și rușii. În arta și cultura rusă, Procovul s-a bucurat de aleasă prețuire. Sute de biserici, mii de altare ortodoxe sunt străjuite de chipul Sfintei Fecioare, oferind

credincioșilor adevărați corabia salvării prin cinstitul său omofor. Schituri și mănăstiri, obști și sihăstria și-au luat ca hram, ca protecție, sprijin și salvare pe Maica Domnului și Acoperământul ei.

După: *Sfinți români și apărători ai legii strămoșești*

► 26 septembrie: Sf. Ap. și Ev. Ioan

► 28 septembrie: Cuviosul Hariton

Mărturisorul (referințe despre viața lor găsiți în numerele 31, respectiv 32 ale Foii parohiale “Credința și fapta”).

Eveniment:

Joi 23 septembrie a.c. s-au încheiat la Durău lucrările Conferințelor preoțești din acest an, organizate de Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Conform hotărârilor Sfântului Sinod, având două teme de mare actualitate:

- „Ștefan cel Mare și Sfânt în conștiința neamului nostru”
- „Misiunea laicului astăzi.”

Rapoartele și dezbaterile au fost onorate de prezența Înalț Prea Sfințitului Părinte Mitropolit Daniel, care a ținut să evidențieze necesitatea implicării tot mai largi a credincioșilor din parohiile Moldovei în a sprijini trei lucrări pe care este chemată să le împlinească Biserica Ortodoxă astăzi:

- Construirea de biserici, ca expresie a prezenței credinței creștine ortodoxe în toate comunitățile urbane și rurale, căci – spunea Înalț Prea Sfinția sa - „satul fără biserică nu este un sat creștin” și însuși numele de parohie (paro + oikos) definește comunitatea, oamenii din vecinătatea unei biserici.
- Organizarea și susținerea acțiunilor de întraajutorare socială, cultivând o strânsă legătură între liturghie și filantropie. Înalț Prea Sfinția Sa a subliniat: „Nu poți face filantropie fără liturghie, căci Liturghia te învață să vezi pe om în prezența lui Dumnezeu și nu în absența Lui”.
- Dezvoltarea continuă a numărului activităților culturale și misionare în cadrul parohiilor. Spunea Înalț Prea Sfinția Sa: „Orice activitate în parohie trebuie să se inspire de la Altar, căci astăzi Biserica este chemată să mărturisească dragostea lui Dumnezeu față de umanitate, dar să cultive totodată dragostea creștinilor față de Dumnezeu.”

Pr. Mihai Mărgineanu

Adevăratele minuni

Un tânăr fără credință spunea mereu că el nu crede în minuni. Dar într-o zi mergând pe stradă, a întâlnit un om care, plimbându-se încet, se oprea la tot pasul și, privind în dreapta și în stânga, exclama într-una:

- Doamne, ce minune ! Ce minunății mi-a fost dat să văd !

- Nu te supăra, a întrebă necredinciosul, dar la ce te uiți și te minunezi așa de are?

- Cum la ce ? La floarea aceasta minunată ! Și la copacul de acolo și, uite, privește norii, cât sunt de frumoși !

- Ce ți-e, omule, mai spus necredinciosul, n-ai mai văzut flori sau copaci până acum ? Ce, până acum nu te-ai mai uita niciodată pe cer să vezi norii și păsările zburând ?

- Nu ! – a răspuns omul. Vezi dumneata, până astăzi am fost orb din naștere. Însă, cu o săptămână în urmă, familia m-a adus în acest oraș la un medic celebru care m-a operat și m-a îngrijit cu multă dragoste. Chiar azi dimineață mi-a scos bandajele de la ochi și, după ce a văzut că numai am nimic și m-a vindecat complet, m-a lăsat să plec.

De când am ieșit din spital, mă plimb însă pe străzi și nu mă mai satur să privesc lucruri frumoase, atâtea minuni. Dumneata poate că, văzând în fiecare zi florile, copacii, oamenii di jurul tău, nici nu mai realizezi cât este de minunată această lume, cât este de uimitoare. Dar eu, eu o văd pentru prima oară și, crede-mă, niciodată nu mi-am imaginat ceva atât de frumos. Mulțumesc lui Dumnezeu pentru toate aceste lucruri atât de frumoase pe care le-a creat și pentru faptul că mi-a ajutat să pot, în sfârșit, să le văd și eu și să mă bucur de ele.

Dar, dacă tot ne-am întâlnit, spune-mi încotro găsesc o biserică, fiindcă vreau să aprind o lumânare și să mulțumesc Domnului pentru minunea care a făcut-o azi cu mine.

Impresionat de cuvintele omului, necredinciosul l-a însoțit pe acesta până la o bisericuță apropiată. Au intrat împreună, au aprins câte o lumânare și au început să se roage încet, în fața unei icoane. În sufletul său, omul necredincios până atunci, a înțeles că nu lumea era de vină, ci el. Toate erau pline de frumusețe, toate erau minuni, dar el nu știa să le vadă. Trecea pe lângă ele, fără să le observe.

Ce minune este mai frumoasă decât o floare ce se deschide, oferindu-și parfumul? Poate cineva să-mi arde o minune mai mare decât dragostea și devotamentul unei mame pentru copilul ei ? Este cineva atât de crud, încât să nu simtă dragostea – minunea minunilor ?

Adevăratele miracole nu trebuie să le vezi, ci să le simți. Și în orice creștin se întâmplă un miracol atunci când, apropiindu-se de ceilalți prin dragoste, simte cum se apropie de Dumnezeu.

Text cules de Antonia Mărgineanu

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax 211 273, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul 276 450 deschis la Raiffeisen Bank, filiala Iași.